

*Ю. Синенко,
студентка,
О. Пономаренко,
кандидат пед. наук,
Ніжинський державний університет імені Миколи Гоголя*

ПІДВИЩЕННЯ РІВНЯ МОТИВАЦІЇ УЧНІВ СТАРШОЇ ШКОЛИ ДО ВИВЧЕННЯ ГРАМАТИКИ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ З ВИКОРИСТАННЯМ ЦИФРОВИХ ЗАСТОСУНКІВ

Поняття мотивації цікавило науковців та дослідників як у сфері психології, так і у питанні викладання іноземних мов [2: 3; 8]. Говорячи про психологічне бачення мотивації, варто зазначити, що більшість науковців сходяться до висновку, що дане поняття полягає в процесі виконання певної дії, яка фокусується на досягненні бажаних результатів [8]. Рушійною силою є мотив, який різниться від людини до людини [8]. Основними є чотири види мотивації, що включають зовнішню та внутрішню, позитивну та негативну [7]. Зовнішня мотивація – мотив, що спонукає людину до дії надходить із зовнішнього середовища [2: 11]. Внутрішня мотивація, навпаки, має особистісний характер, що полягає у природі мотиву, який є важливим саме для виконавця дії, та який не має ніякого зовнішнього впливу [2: 11]. Позитивна та негативна мотивації безпосередньо по'язані з остаточними результатами, які є бажаними (такими як похвала, гарні оцінки, досягнення) та небажаними (покарання) [7].

Розглядаючи мотивацію до вивчення іноземних мов, варто зазначити, що основні праці з даного питання належать Гарднеру та Дернею, хоча вони обоє зазначали, що виокремити один загальний термін для даного концепту дуже складно через велику кількість факторів, які варіюються від людини до людини [3: 3]. Згідно з Гарднером (1985), мотивація це ступінь прагнення та дій, що спрямовані на оволодіння певною мовою, до якої є позитивне ставлення [1]. В свою чергу, на думку науковця, мотивація має два види:

1. Інтегративна – бажання людини асимілюватися у середовищі, де використовується та чи інша мова [3: 41].
2. Інструментальна – бажання використовувати мову як засіб досягнення певної другорядної мети [3: 41].

Також, Гарднер розробив тестувальник, метою якого є дослідження рівня мотивації учнів до вивчення мови [1].

Золтан Дерней, у свою чергу, виокремив власний термін поняття мотивація, який включає в себе питання, з допомогою яких можна чіткіше зрозуміти сутність даного поняття. До цих питань входять: чому виникає мотив діяти; як довго триває вплив мотиву; який рівень старань буде вкладено у виконання дії [3: 5]. Також, Дерней та Отто розробили структуру трьох стадій мотивації (2011):

1. Переддієва стадія – виникнення мотиву та оцінення очікуваних результатів [3: 5].
2. Стадія дії – індивід виконує завдання задля отримання очікуваного результату [3: 5].

3. Постдієва стадія – оцінення результатів діяльності індивіда [3: 5].

За Дернеєм (1994), мотивація має такі структурні рівні:

1. Мотиваційний – входять інструментальність та інтегративність [3: 51].
2. Учнівський – особистість та характеристики учня, які мають безпосередній вплив на продуктивність [3: 51].
3. Освітньо-ситуативний – включає в себе такі характеристики навчального процесу як матеріали, ставлення вчителя, календарно-тематичне планування, та ін. [3: 51].

У своїх працях, Дерней також наголошує на важливості впливу умов на мотивацію до вивчення іноземної мови [3: 77]. Таким чином, умови – це зовнішні фактори, які безпосередньо впливають на рівень мотивації учня [3: 77]. Існують інституційні та соціокультурні умови [3: 78]. До інституційних умов відносяться матеріали, що використовуються вчителем, та завдання, які виконують учні задля досягнення певного результату [3: 26]. До соціокультурних умов входять вчитель, який має бути професіоналом своєї справи щоб підтримувати мотивацію учнів до вивчення дисципліни [3: 26]. Також, важливу роль відіграє такий фактор як група однолітків, що має сильний вплив особливо на підлітків [3: 28]. Освітній заклад, також, може демотивувати учнів якщо умови та засоби навчання не відповідають вимогам [3: 28]. Сім'я та соціум мають безпосередній вплив на бачення учнями вивчення мови. Так, вимоги до дитини в сім'ї можуть не співпадати з реальними можливостями, а та чи інша мова може не задовольняти вимоги культури [3: 26].

Через різноманітність умов, що мають вплив на мотивацію до вивчення іноземних мов, було розроблено особистісний підхід до мотивування учнів, в який включалися всі перераховані вище фактори [3: 86]. Також, у контексті даного підходу було розроблено систему Ідеального «Я» (2005):

1. Ідеальне мовне «Я» - уявлення про бажаний рівень знань у сфері іноземної мови, що вивчається [3: 86].
2. Необхідне мовне «Я» - перелік усіх умінь та навичок, які є необхідними для досягнення ідеального мовного «Я» [3: 86].
3. Досвід у вивченні іноземної мови - всі знання та вміння, які виникли в період вивчення мови [3: 86].

Отже, можна зробити висновок, що існує велика кількість різних чинників, які безпосередньо впливають на мотивацію до вивчення іноземної мови. Одним з таких факторів є вік учнів. Таким чином, підлітки, які навчаються у 8-11 класах, мають власний індивідуальний перелік особливостей, які можуть мати як позитивний, так і негативний вплив на мотивацію. Так, дослідження показують, що підлітки є більш гнучкими щодо навчання [4: 58]. Вони краще сприймають позитивну інформацію, мають кращі шанси розвинути власні інтелектуальні властивості саме в даному віці, а також мають гарну асоціативну пам'ять [4: 67]. Основними факторами які покращують мотивацію підлітків є розуміння вікових особливостей учнів, використання цікавих та сучасних матеріалів, установа правил та норм, які виконуються як учнями, так і вчителем [5: 9].

Як уже зазначалося вище, якість матеріалів, що використовуються вчителем, має пряму дію на мотивацію до вивчення тих чи інших дисциплін [3: 26].

Говорячи про цифрові застосунки, дослідження відзначають їх позитивний вплив на результативність та прогрес вивчення іноземних мов [5: 9]. Їх використання допомагає учням розвивати навички комунікації, роботи в групах та використання цифрових технологій [5: 9]. Діджиталізація навчального середовища має на меті розвиток самостійності учнів, створення вміння комунікувати з іншими людьми, використовуючи іноземну мову поза межами класної кімнати, а також підвищує рівень зацікавленості дисципліною [5: 10].

Існують різні методи та способи вивчення граматики, які мають на меті підвищення рівня знань учнів та досягнення граматичної компетентності [6]. Як уже було зазначено вище, використання якісних та мотивуючих матеріалів може значно покращити продуктивність учнів, що у свою чергу приведе до позитивних остаточних результатів. Таким чином, у подальшому дослідженні фокус буде націлено саме на використання цифрових застосунків для покращення мотивації до вивчення граматики.

Отже, мотивація є невід'ємною частиною життя людей, що включає в себе і навчальний процес. Саме тому важливо досліджувати різні методи та засоби її підвищення. Одним з таких методів є використання цифрових додатків у процесі вивчення іноземної мови, особливо граматики, оскільки вони покращують навички реальної комунікації, допомагають розвитку учнівської кооперації, а також підвищують інтерес до виконання завдань.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. Bridge, Jamie R. Motivation and Technology for Quebec CEGEP ESL Classes. – Electronic Thesis and Dissertation Repository. – 699 с.
2. Dornyei Z. Motivational strategies in the language classroom / Zoltan Dornyei. – Cambridge, UK: Cambridge University Press, 2001. – 153 с.
3. Dornyei Z. Teaching and Researching Motivation / Z. Dornyei, E. Ushioda. – Edinburgh: Parson Education Limited, 2011. – 326 с. – (2).
4. Jensen F. The Teenage Brain / Frances Jensen. – New York: HarperCollins Publishers Inc., 2015. – 280 с.
5. Lewis G. Teenagers / Gordon Lewis., 2007. – 113 с.
6. How To Teach Grammar To ESL Students Effectively. URL: <https://www.myenglishpages.com/blog/how-to-teach-grammar-esl-students/#what-is-grammar> (дата звернення 16/03/2023)
7. Positive Motivation Techniques To Conquer The Rest Of 2021. URL: <https://home.hellodriven.com/articles/positive-motivation-techniques-to-conquer-the-rest-of-2021/> (дата звернення 16/03/2023)
8. What is Motivation? A Psychologist Explains. URL: <https://positivepsychology.com/what-is-motivation/#motivation> (дата звернення 16/03/2023)